

ערוך מתוך "נגד מיסטיפיקאציה – השואה כתופעה היסטורית" / באואר:

כיצד להימנע ממיסטיפיקאציה של השואה, גם כשאנחנו יודעים שלא נוכל לעולם להבין אותה לגמרי?

ראשית כל, עלינו לזכור כי השואה היא דבר שאירע במציאות, במאה שלנו. היא אירעה לא במקרה גורל שאין להסבירו או מתוך התערבות על-טבעית, אלא הייתה זו תוצאה של התפתחות היסטורית אפשרית בעולם בו אנחנו חיים וכתוצאה מבחירות של אנשים.

עלינו לזכור שהשואה היא מצד אחד אירוע ייחודי שלא נודע כדוגמתו בתולדות האנושות, עלינו לא להפחית מהייחודיות שלה ומצד שני לא לשכוח ששואת העם היהודי היא חוליה בשרשרת של רציחות עמים, מלחמות נוראיות ואלימות. {...}

כנראה שניאלץ ללמוד לעומקם את הדברים על מנת שנוכל להגיע אל הבנה אמיתית יותר ועמוקה של מה היה שם. רק מתוך למידה עמוקה נוכל להבין את עומק הרגשות. לשם כך נצטרך להתעמק בשאלות קשות כמו:

ממה צמחה שנאת היהודים של הנאצים? מה היה חלקן של התיאולוגיה הנוצרית ושל האנטישמיות העממית בהכנת הקרקע? {...}

אין מפלט משאלות אלו ומרבות אחרות. רק כשנעמוד מולן פנים אל פנים נוכל להבין את סופרי וניצולי השואה ולתפוס את משמעות דבריהם. אם לא נחזור למלאכה הקשה והמפרכת של ידיעת העובדות, אזי יהיו התיאורים הקשים, השירים, הקטעים השונים הממלאים – בצדק – את רוב היצירות הספרותיות הדנות בשואה, לא יותר מדרכי בריחה שטחיים. לעיתים יש אמת באסיפות המונים רגשניות מלוות בכי: אך קורה גם שאינן אלא ביטוי זול ושטחי למה שעבר על העם היהודי. לעיתים יש בהן אף חילול שם הקורבנות. {...}

ואם מדובר באלה שלא נולדו להורים יהודים, נגיד: זה יכול היה לקרות לכם או להוריהם. השואה יצרה תקדים – האם ילכו בעקבותיה? העמים הלא יהודים בעולם החופשי של אז נושאים גם הם באחריות. עליכם ללמוד את מה שאירע כדי לשמור על שביב של תקווה שתיחסך מאיתנו חזרה על מה שקרה. מי חכם ויגיד מי יהיו היהודים בפעם הבאה?